

Tuyên Quang

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH TUYÊN QUANG
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TUYÊN QUANG

NĂM THỨ 61

Số 16 (64)

18 tháng 10 năm 2025

27 tháng Tám, Ất Ty

Cuối tuần

Báo điện tử:

baotuyenquang.com.vn

Vòng tay mẹ

Người xây tổ ấm

Khi được sẻ chia

Hoa giữa đời thường

Vòng tay mẹ

■ BIÊN LUÂN

Có câu nói nổi tiếng rằng: “Vì Thượng đế không thể tạo ra các thiên thần ở khắp mọi nơi, nên Người đã tạo ra những người mẹ”; những người mẹ vĩ đại với đức hy sinh lặng thầm và tình yêu vô bờ bến dành cho con mình, không chỉ là đáng sinh thành, cho con một hình hài khỏe mạnh, mà luôn sẵn sàng vượt qua muôn vàn gian truân để đổi lấy bình yên, hạnh phúc cho con. Nhà thơ Chế Lan Viên từng viết: “Con dù lớn vẫn là con của mẹ/Đí hết đời, lòng mẹ vẫn theo con” như một lời nhắc nhở về tình mẫu tử thiêng liêng không gì sánh được.

Chuyện

CUỐI TUẦN

Người xây tổ ấm

■ PHƯƠNG ĐÔNG

TỪ bao đời nay, vai trò người mẹ đối với gia đình và giáo dục gia đình đã được cha ông ta khẳng định, đúc rút sâu sắc: “Phúc đức tại mẫu”; “Công cha như núi Sơn/Nghĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra”; “Cây xanh, thì lá cũng xanh/Cha mẹ hiền lành, để phúc cho con”... Một gia đình có nền nếp, gia phong, con cái biết sống tử tế, là do sự làm gương và công lao vun trồng, xây dựng của cả người mẹ và người cha.

Con cái là tấm gương phản ánh thực trạng đạo đức, nếp sống của mỗi gia đình. Những người con ngoan, trò giỏi, những người tử tế và thành đạt ngoài xã hội nhất định là xuất thân từ các gia đình có nền nếp, có gia phong, cha mẹ phải là những người lương thiện, giàu lòng tự trọng, có đạo đức, có văn hóa. “Giờ nhà ai, quai nhà ấy”; “Con nhà tông, chẳng giống lông, cũng giống cánh”... là những lời đúc kết rất chí lý của ông cha ta.

Trong thực tế tốt hoặc xấu của con cái, thì dấu ấn người mẹ là sâu đậm nhất. Người mẹ có đạo đức, có văn hóa bao giờ cũng chăm lo giáo dục con cái về đạo làm người. Bởi, “Đàn ông xây nhà, đàn bà xây tổ ấm”. Người mẹ trong các gia đình có vai trò quan trọng trong việc giáo dục con cái và xây dựng gia đình hạnh phúc.

Trong gia đình, thường thì người cha giáo dục các con về chí hướng, sự nghiệp và nghị lực; còn người mẹ thì thiên về việc bồi dưỡng tâm hồn và tình cảm cho con. Nhờ công lao sinh thành, dưỡng dục của những người mẹ hiền, nhiều người con đã thành đạt, hiển vinh, nhiều người đã trở thành những anh hùng, thậm chí trở thành thiên tài. Cố nhiên, giáo dục gia đình phải đồng bộ với giáo dục nhà trường và giáo dục xã hội; nhưng trước hết, phải là giáo dục gia đình - trong đó người mẹ có vai trò trung tâm.

Xã hội phải hun đúc nên một nền nếp giáo dục gia đình tốt đẹp, coi trọng vai trò của những người mẹ, để làm nền tảng cho giáo dục nhà trường và giáo dục xã hội thực sự tốt đẹp. Có được những người con ngoan, mới có những học trò giỏi và những công dân hữu ích của đất nước. Không có những người con tốt để tạo nên những công dân tốt của đất nước - thì tiền bạc, của cải, danh vị của những người làm cha mẹ cũng đều trở nên vô nghĩa ■

Dòng sữa mát lành

NHƯ bao bà mẹ khác, hành trình “vượt cạn” luôn là ranh giới sinh tử. Theo các số liệu y học, có thể con người chỉ chịu đựng được tối đa 45 đơn vị đau, nhưng khi sinh con, người mẹ phải trải qua đến 57 đơn vị đau, tương đương cảm giác gây 20 chiếc xương cùng lúc. Con số ấy đủ để thấy sức chịu đựng phi thường của người phụ nữ. Theo số liệu của World Population Review, trung bình mỗi ngày tại Việt Nam có khoảng 3.637 trẻ được sinh ra, đồng nghĩa với việc có khoảng chừng ấy người mẹ đối mặt với những cơn đau sinh tử để giành lấy sự sống cho con mình.

Câu chuyện của chị Hoàng Thị Hằng, tổ 2 Quang Trung, phường Hà Giang 2, là một ví dụ xúc động. Khi mang thai đôi, chị gặp vô vàn khó khăn trong sinh hoạt hàng ngày, đặc biệt là quá trình sinh 2 em bé. “Những cơn đau chuyển dạ thật kinh khủng, đau như chưa từng đau như thế. Tôi cắn răng chịu đựng, nhiều lúc phải hét lên. Đến khi bác sĩ chỉ định mổ bắt thai để đảm bảo an toàn cho hai con, còn đau lại nhằn đôi khi vừa là đau vết mổ, vừa là đau co bóp dạ con”, chị Hằng nhớ lại.

Những nỗi đau thể xác chỉ là khởi đầu. Từ khoảnh khắc con cất tiếng khóc chào đời, mẹ là người ôm con vào lòng, trao hơi ấm và dòng sữa ngọt ngào đầu tiên của cuộc đời. Đứa trẻ lớn lên từ lời ru à ơi, từ sự chăm chút, yêu thương và dạy dỗ mỗi ngày của mẹ. Mẹ là “người thầy đầu tiên”, dạy con từng bước đi chập chững, lời nói bi bô, dạy con phân biệt điều hay lẽ phải.

Nhà thơ Nguyễn Duy trong bài “Ngồi buồn nhớ mẹ ta xưa” đã viết: “Mẹ ru cái tôi ở đời/Sữa nuôi phần xác, hát nuôi phần hồn”. Chính những lời hát ru ấy đã gieo mầm những giá trị Chân - Thiện - Mỹ, giúp tâm hồn con trẻ hình thành nhân cách ngay từ những năm tháng đầu đời.

Khi con ốm, mẹ thức trắng đêm; khi con vấp ngã, mẹ nhẹ nhàng nâng dậy. Mẹ là người duy nhất nhận ra từng thay đổi nhỏ trong ánh mắt, giọng nói hay nhịp thở của con. Nhà văn hóa Hoàng Đạo Thúy trong tác phẩm “Nghề thầy” đã viết: “Phúc đức tại mẫu là phải lắm.

Tiếng đàn Tỳn và điệu Then qua lời dạy của mẹ sẽ theo con suốt cuộc đời.

Lấy máu mình, rồi lấy sữa mình nuôi con, tình mẹ con là tình trong sạch, đẹp đẽ nhất. Việc dạy dỗ con, bà mẹ cũng đảm đương từ lúc con còn trong thai. Theo cụ Hoàng Đạo Thúy, để nuôi dạy con ngay từ trong bào thai, người mẹ phải giữ tâm sáng, sống thiện lương, “tai không nghe tiếng tục, lòng không nghĩ điều tà”.

Không giáo trình nào dạy mẹ cách nuôi con hoàn hảo. Nhưng bằng bản năng và tình thương, mẹ dạy con về lòng nhân ái, sự sẻ chia, về cách đứng dậy sau vấp ngã và kiên cường trước mọi bão giông. Những năm tháng tuổi thơ được lớn lên từ dòng sữa mát lành, từ lời ru của mẹ chính là hành trang quý giá nhất của cuộc đời mỗi người.

Khí ngôi nhà vắng... mẹ

Trong ngôi nhà hạnh phúc, nếu người bố là khung tường vững chãi bao bọc, chở che, thì người mẹ được ví như ngọn lửa ấm, giữ cho hạnh phúc ấy bền lâu, để các con

được lớn lên trong tình yêu thương trọn vẹn. Vậy nhưng, có những đứa trẻ đã lớn lên trong thiệt thòi, vì mồ côi mẹ, vì mẹ bỏ đi hay thiếu sự quan tâm đúng mực. Ở Tuyên Quang, câu chuyện của ba chị em Sùng Mí Chá (6 tuổi), Sùng Thị Sinh (4 tuổi) và Sùng Thị Chở (1 tuổi) thôn Sấn Sỳ Tùng, xã Sà Phìn, khiến nhiều người xót xa. Năm 2019, cha mất vì tai nạn lao động, mẹ bỏ đi biệt tích, để lại ba đứa con nhỏ, đứa út lúc đó mới 7 tháng tuổi còn khát sữa mẹ. Các em được người chú và dì nhận nuôi. Tuổi thơ của Chá, Sinh, Chở vì thế trở thành chuỗi ngày thiếu thốn cả vật chất lẫn tình thương của cha mẹ bởi cuộc sống của gia đình người chú, dĩ nhiên vô vàn khó khăn khi nhà thêm 3 nhân khẩu; những đứa trẻ phải tự chăm sóc nhau khi còn quá bé bỏng và tự dựa vào nhau để lớn lên.

Trong nhịp sống hiện đại, nhiều phụ nữ phải gánh nặng mưu sinh, dành thời gian cho công việc mà ít có thời gian ở bên con. Những suất ăn nhanh dần thay thế bữa “cơm

Phụ nữ vùng cao Tuyên Quang dành tình yêu thương cho con trẻ.

mẹ nấu", ngôi nhà "có mẹ mà như vắng mẹ", tiếng cười trẻ thơ dần những chỗ cho ánh sáng xanh từ màn hình điện thoại. Điều tưởng như vô hại ấy diễn ra trong nhiều gia đình hiện nay lại đang âm thầm bóp nghẹt sự trưởng thành của trẻ. Theo khảo sát của Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc (UNICEF) cho thấy, 82% trẻ em Việt Nam 12 - 13 tuổi sử dụng Internet hằng ngày, con số này ở lứa tuổi 14 - 15 là 93%. Còn theo số liệu từ Bộ Nội vụ, thời gian trẻ em Việt Nam sử dụng Mạng xã hội là 5 - 7 giờ/ngày. Số liệu thống kê của Viện Nghiên cứu Gia đình và Giới cho thấy, có tới 20% ông bố và 7% bà mẹ không có thời gian dành cho con cái.

Thời gian ở cạnh con cái eo hẹp là một phần nguyên nhân khiến trẻ em ở độ tuổi vị thành niên dần trở nên xa cách bố mẹ. Các em không còn coi bố mẹ là chỗ dựa tinh thần để chia sẻ những tâm tư, tình cảm, mà Internet với những mối quan hệ "ảo" đầy rẫy cảm dỗ, cảm bấy lại trở thành không gian các em "trú" tâm sự, tìm kiếm các giải pháp với những vấn đề của chính các em. Trên nhiều diễn đàn tâm lý như "Những đứa trẻ cần hạnh phúc", "Tâm sự tuổi mới lớn", hàng nghìn bài viết của con trẻ khiến người lớn phải giật mình. Các em chia sẻ rằng điều mình cần không phải vật chất, quà cáp hay tiền tiêu vặt, mà là một bữa cơm có mẹ ngồi bên, một lời an ủi khi bị điểm kém, hay chỉ đơn giản là được mẹ lắng nghe, thậm chí các em cảm thấy cô đơn ngay trong chính căn nhà của mình. "Mẹ muốn con phải thay đổi, mạnh mẽ, trưởng thành, nhưng mẹ biết không,

người phải thay đổi là mẹ". Khi vai trò của mẹ bị bỏ ngỏ, khoảng cách và niềm tin của con với mẹ đang bị đẩy ra xa.

Không chỉ thiếu thời gian, tình yêu của mẹ đôi khi còn bị "lệch hướng". Có người thương con đến mức bao bọc, làm thay mọi việc. Có người lại đặt kỳ vọng quá cao, ép con học, so sánh con với người khác, vô tình tạo áp lực khiến trẻ khép mình. Một số mẹ vì bận rộn giao phó cho hoàn toàn cho ông bà, bảo mẫu hoặc nhà trường. Hệ quả là trẻ thiếu gần kết cảm xúc, chậm nói, kém giao tiếp, thậm chí rối loạn tâm lý.

Thực tế đau lòng là Bệnh viện Nhi Trung ương từng tiếp nhận nhiều trường hợp trẻ vị thành niên tự tử bằng thuốc giảm đau vì cảm thấy không đáp ứng nổi kỳ vọng của cha mẹ, hoặc bị cha mẹ chửi mắng. Các con dù được cứu sống kịp thời nhưng tổn thương tâm lý có thể theo suốt đời. Các chuyên gia tâm lý cảnh báo rằng, ở tuổi vị thành niên, khi áp lực học tập và mâu thuẫn gia đình không được chia sẻ, trẻ dễ rơi vào khủng hoảng, hình thành suy nghĩ tiêu cực, thậm chí tự hủy hoại bản thân.

Những đứa trẻ lớn lên thiếu vòng tay mẹ thường gặp khó khăn trong biểu đạt cảm xúc, dễ khép kín, cô đơn, thậm chí thờ ơ với nỗi đau của người khác. Khoảng trống tình cảm ấy không chỉ ảnh hưởng đến tuổi thơ mà còn in dấu trong nhân cách khi trưởng thành.

Suối nguồn yêu thương

Trong xã hội hiện đại, phụ nữ là người nặng gánh "hai vai", vừa "giỏi việc nước, vừa đảm việc nhà". Nhiều phụ nữ Việt Nam hôm

DIỄN ĐÀN

Khi được sẻ chia

■ BẢO NGÂN

Có ai đó từng nói, không có trường học nào dạy làm mẹ. Không ai có thể thay thế vai trò của người mẹ trong hành trình nuôi dưỡng và giáo dục con người. Hành trình ấy là sự học không bao giờ kết thúc, học cách yêu thương, cách lắng nghe và hy sinh. Nhưng nếu người mẹ phải học trong cô đơn, không có sự sẻ chia từ gia đình và cộng đồng thì thiên chức thiêng liêng ấy sẽ càng trở nên nặng nề.

Trên thực tế, nhiều người mẹ phải gồng mình giữa công việc và gia đình. Không ít phụ nữ sau sinh chỉ được nghỉ vài tháng đã phải quay lại guồng quay làm việc, gửi con cho ông bà hoặc nhà trẻ từ khi mới vài tháng tuổi. Đầu đó vẫn còn những người phụ nữ vừa đi làm, vừa là lao động chính trong gia đình lại vừa gánh vác nuôi con cái, thậm chí cả khi con ốm mà không nhận được sự sẻ chia từ chồng. Sự thiếu sẻ chia từ chính gia đình là gánh nặng tâm lý và thể chất rất lớn đối với không ít người mẹ. Thế nhưng, họ vẫn nỗ lực, vẫn yêu thương và gánh nặng ấy khiến thiên chức làm mẹ trở nên đơn độc và vất vả hơn bao giờ hết.

Một xã hội sẻ chia là khi mỗi người đều hiểu rằng, nuôi dạy con không chỉ là việc riêng của người mẹ. Người cha cần đồng hành, chia sẻ việc nhà, việc dạy con, điều mà nhiều gia đình trẻ hiện nay đang dần thay đổi tích cực. Đảng và Nhà nước ta cũng đã và đang mở rộng chính sách hỗ trợ chăm sóc trẻ em, khuyến khích phát triển hệ thống nhà trẻ, mẫu giáo gần khu công nghiệp để người mẹ yên tâm lao động. Khi người mẹ được sẻ chia, con cái sẽ trưởng thành hơn, gia đình hạnh phúc hơn và xã hội cũng bền vững hơn.

Khơi dậy sự đồng hành từ trong gia đình, cộng đồng đối với người phụ nữ trong hành trình làm mẹ cần xây dựng một mạng lưới hỗ trợ toàn diện. Trong đó, gia đình là nền tảng đầu tiên và quan trọng nhất để giảm bớt gánh nặng cho người mẹ. Các chiến dịch tuyên truyền cũng cần chú trọng đến trách nhiệm sẻ chia việc nhà, chăm sóc con cái của người cha. Bên cạnh đó, xây dựng một cộng đồng đồng cảm, bình đẳng đóng vai trò then chốt để tạo ra môi trường an toàn, thấu hiểu với người mẹ. Nhà nước cần ban hành các chính sách để người phụ nữ có thể vững vàng về vật chất và được chăm sóc về tinh thần để tự tin trên hành trình làm mẹ.

Hành trình chăm sóc, giáo dục con cái của người phụ nữ là một thiên chức đẹp đẽ nhưng cũng là một chặng đường đầy chông gai. Khi chúng ta cùng nhau kiến tạo một môi trường mà ở đó, tình yêu thương không chỉ kèm với sự kiệt quệ, khi mỗi người mẹ được nhìn nhận, được hỗ trợ không phải vì họ yếu đuối mà vì họ xứng đáng được trân trọng thì khi đó, những đứa trẻ cũng được lớn lên trong sự đủ đầy và an yên thực sự ■

nay giữ vai trò lãnh đạo, nhà khoa học, doanh nhân, giáo viên, bác sĩ... góp phần tạo nên diện mạo mới cho đất nước. Theo Nghị quyết 26-NQ/TW năm 2018 của BCH Trung ương Đảng về tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, mục tiêu đến năm 2030, tỷ lệ phụ nữ trong đảng ủy các cấp đạt 25%, trong Quốc hội và HĐND các cấp đạt 35%. Chiến lược quốc gia về bình đẳng giới giai đoạn 2021 - 2030 cũng đặt mục tiêu đến năm 2030 có 75% cơ quan nhà nước, chính quyền địa phương có lãnh đạo nữ chủ chốt.

Song song với đó, phụ nữ là người truyền cảm hứng về lòng nhân ái, sự sẻ chia, về bình đẳng giới và phát triển bền vững. Trong thời đại công nghệ số, người phụ nữ đang chứng minh khả năng thích ứng nhanh, sáng tạo, hội nhập toàn cầu và vẫn giữ những giá trị đạo đức, văn hóa truyền thống trong gia đình và cộng đồng; đặc biệt là phát huy vai trò, thiên chức làm mẹ.

Phát biểu tại Lễ kỷ niệm 95 năm Ngày thành lập Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam vừa qua, Tổng Bí thư Tô Lâm bên cạnh ghi nhận những công lao, đóng góp của phụ nữ đã nhấn mạnh: Điều thiêng liêng nhất, cốt lõi nhất, chính là thiên chức làm bà, làm mẹ, làm vợ, đó không chỉ là vai trò gia đình, đó là nền tảng đạo lý, là "trường học đầu tiên" về nhân cách. Tổng Bí thư khẳng định: Đảng, Nhà nước luôn nhất quán chủ trương thúc đẩy bình đẳng giới thực chất, mở rộng cơ hội cho phụ nữ tham gia lãnh đạo, quản trị, khởi nghiệp, khoa học công nghệ; hoàn thiện hệ thống

chính sách an sinh, bảo vệ phụ nữ và trẻ em, chăm lo giáo dục, thai sản, sức khỏe sinh sản; xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh, an toàn.

Điều đó cho thấy vai trò, vị trí của phụ nữ trong giai đoạn hiện nay được quan tâm, chú trọng, nhưng cũng đặt lên vai phụ nữ áp lực lớn giữa trách nhiệm gia đình và xã hội. Để dung hòa, phụ nữ cần học nghệ thuật hiện diện bên con, không thể cho con nhiều thời gian vì bận rộn công việc thì hãy dành thời gian "chất lượng" bên con trong từng khoảnh khắc. Dành cho con 10 phút đọc sách, 15 phút chuyện trò mỗi tối, tắt điện thoại để lắng nghe con nói, hay đơn giản là hãy ôm con vào lòng mỗi sáng. Đó là thứ hạnh phúc tích cực không gì sánh được để con có một ngày sống, học tập, vui chơi tích cực và hiệu quả. Các mẹ hãy để con được vấp ngã, được sai, được học cách tự đứng dậy, đứng quá bao bọc, nuông chiều, bởi chính trong những lần như thế, con học được bản lĩnh và lòng can đảm để vượt qua những bão giông cuộc đời.

Và trong hành trình ấy, người mẹ không đơn độc bởi luôn có người đàn ông bên cạnh mình, người thân, bạn bè, thầy, cô giáo và cả cộng đồng cùng sẻ chia, hỗ trợ và đồng hành, cho dòng chảy yêu thương tiếp nối. Tình mẹ là mạch nguồn nuôi dưỡng những giá trị nhân văn, bền bỉ chảy qua từng thế hệ. Và dù ở bất cứ thời nào, bất kỳ hoàn cảnh nào, người phụ nữ, người mẹ vẫn là suối nguồn của bao điều tốt đẹp, để từ đó, yêu thương được lan tỏa, nảy nở và hồi sinh, làm nên sức sống diệu dàng nhưng mãnh liệt của cuộc đời ■

Từ chiếc nôi đến cánh cửa cuộc đời

LTS: Mẹ không chỉ là người mang nặng đẻ đau mà còn là sợi chỉ đỏ xuyên suốt dệt nên tấm thảm cuộc đời của con. Từ những rung động đầu tiên trong chiếc nôi ấm áp, đến khoảnh khắc con tự tin mở cánh cửa bước vào xã hội rộng lớn, vai trò của người mẹ luôn giữ vị trí đặc biệt, không thể thay thế. Đó là hành trình của tình yêu vô điều kiện, cùng sự giáo dục âm thầm qua từng cử chỉ, lời nói và là nền tảng tâm lý vững chắc định hình nhân cách, bản lĩnh của con cái.

Báo Tuyên Quang trân trọng giới thiệu chùm ý kiến thể hiện sâu sắc vai trò của người mẹ trong việc nuôi dưỡng, giáo dục con trẻ nên người.

Cô giáo NGUYỄN THỊ THIÊN
Trường Mầm non Thượng Phùng, xã Sơn Vi

Người thầy đầu tiên

Trên hành trình nuôi dưỡng tâm hồn con trẻ, dạy con bằng cả trái tim, bằng tấm gương sống giản dị mà chân thành của mình. Đó là cách trao cho con hành trang bền vững nhất để trưởng thành.

TRƯỚC khi đến với mái trường, mỗi đứa trẻ đều có mẹ là người thầy đầu tiên. Tình yêu thương, sự kiên nhẫn và cách ứng xử của mẹ là những bài học đầu đời, âm thầm hình thành nên nhân cách, cách sống của con. Hơn 10 năm gắn bó với học sinh vùng cao, tôi càng thấm thía vai trò của gia đình trong việc hình thành nhân cách con trẻ. Giáo dục không chỉ bắt đầu từ lớp học mà từ chính mái nhà, nơi tình yêu của mẹ trở thành ngọn lửa sưởi ấm và soi đường cho con bước vào đời. Chính vì vậy, mỗi người mẹ là người bạn đồng hành cùng thầy cô

Bà LA THỊ ĐIỆN, thôn Đồng Hương, xã Chiêm Hóa

Tình mẹ là chiếc nôi nuôi dưỡng nhân cách

tình yêu thương gia đình. Lời răn dạy nhẹ nhàng của mẹ là kim chỉ nam giúp con phân biệt đúng sai, phải trái. Tình yêu thương vô điều kiện của mẹ tạo ra một nền tảng vững chắc, một nơi trú ẩn an toàn để đứa trẻ tự tin lớn lên, dám đối mặt với sóng gió cuộc đời. Đó là tài sản sẽ đi theo con suốt cuộc đời, giúp con trở thành một người có ích cho xã hội.

Ở cái tuổi này, tôi nhận ra cội rễ của sự tử tế nằm ngay trong vòng tay mẹ. Nhân cách cao đẹp của một người được gieo mầm từ chính chiếc nôi ấm áp của tình mẫu tử. Tình mẹ không phải là những bài giảng cao siêu, mà hiện hữu trong lời ru ngọt ngào, câu chuyện cổ tích mỗi đêm. Đó là sự kiên nhẫn vô bờ khi con vấp ngã, là lòng bao dung vô điều kiện khi con làm lỗi, và là tấm gương hy sinh thầm lặng, không lời. Từ vòng tay mẹ, đứa trẻ học được bài học đầu tiên về lòng nhân ái, sự sẻ chia và lòng biết ơn. Bữa cơm mẹ nấu không chỉ nuôi lớn thể chất, mà còn vun đắp

Bà TRẦN THỊ HUỆ, Tổng Giám đốc
Công ty Cổ phần Công nghệ DES GROUP, phường Minh Xuân

Thành công của con luôn có mẹ

với tôi trong cả quá trình trưởng thành, khôn lớn. Kể cả hiện tại, lời mẹ nói, ánh mắt nghiêm nghị và nụ cười khi nhìn tôi, tôi cảm nhận được có điều gì đó thiêng liêng, cao cả của mẹ. Nghĩ về mẹ, tôi lại thấy hối hận về cái ngày đại khờ ấy, tại sao đến khi trưởng thành mình mới thật sự hiểu về mẹ một cách sâu sắc đến vậy.

CUỘC đời mỗi người từ khi sinh ra đến lúc trưởng thành luôn có hình bóng của mẹ. Người mẹ nào cũng mang sẵn trong mình một tình cảm yêu thương con cái vô bờ bến. Chúng ta có thể tả về vẻ đẹp của mẹ nhưng không có một ngôn từ nào có thể nói hết tình cảm của mẹ dành cho con, bởi trong đó hàm chứa sự vĩ đại, dịu dàng, lòng bao dung, sự lặng im mà cao cả, nồng nàn và thiết tha... Có được thành công như ngày hôm nay, tôi luôn cảm nhận được tình thương của mẹ dành cho tôi thấm kín nhưng sâu đậm, mang tính giáo dục rất lớn đối

Bà MA THỊ LOAN, thôn Nà Làng, xã Nà Hang

Yêu thương đúng cách

dây kết nối hàng ngày. Nếu chúng ta, vì quá bận rộn hay mãi mê công việc mà lơ là lắng nghe con, khoảng cách vô hình sẽ dần xuất hiện. Chính lúc đó, sợi dây yêu thương trong gia đình trở nên lỏng lẻo, tạo điều kiện cho sự thờ ơ, vô cảm len lỏi vào. Đây là điều tôi luôn tự nhắc nhở mình và mong muốn chia sẻ với các bậc làm cha mẹ.

LÀ mẹ của hai con đang trong giai đoạn “nổi loạn” tuổi học trò, tôi nhận thấy việc dành tình yêu thương con đúng cách là điều cốt yếu. Nhiều bậc phụ huynh, bao gồm cả tôi, đôi khi quá chú trọng chăm lo cuộc sống vật chất cho con - đủ ăn, đủ mặc, học hành đầy đủ mà vô tình bỏ mặc đời sống tinh thần của chúng. Tôi hiểu rằng, trẻ không chỉ cần vật chất mà còn cần sự quan tâm, sẻ chia của bố mẹ. Những câu hỏi nhỏ như: “Hôm nay con có chuyện gì vui ở lớp không?”, “Việc học của con có khó khăn gì?”, hay “Con đã làm hòa với bạn bè chưa?” chính là sợi

Em BÙI THỊ NGỌC LAN, xóm 1 - Trung Môn, phường Minh Xuân, du học sinh Việt Nam, Trường Đại học Regina (Canada)

Từ tình yêu của mẹ, viết tiếp ước mơ nơi xứ người

THÀNH công hôm nay của em, dù nhỏ bé, đều in đậm hình bóng và tình thương của mẹ. Mẹ là người đã gieo vào em tình thân cầu tiến, lòng kiên trì và niềm tin vào tri thức. Chính từ những lời động viên, sự hy sinh thầm lặng và dạy dỗ ân cần của mẹ, em mới có đủ bản lĩnh và nghị lực để nỗ lực không ngừng, giành được suất học bổng uy tín do Chính phủ Canada tài trợ, một dấu mốc quan trọng trong hành trình học tập và

trưởng thành của mình. Giờ ở nơi đất khách quê người, mỗi khi đối diện với khó khăn trong học tập hay cuộc sống, điều khiến em mạnh mẽ nhất chính là nghĩ về mẹ, người phụ nữ tảo tần, luôn dành trọn niềm tin cho con. Dù xa mẹ, không nhận được sự chăm lo thường xuyên như trước nhưng hình bóng mẹ luôn hiện hữu trong tim, giúp em có thêm sức mạnh để tiếp bước trên con đường học tập và theo đuổi mơ ước.

ĐẤT VÀ NGƯỜI TUYÊN QUANG

Hoa giữa đời thường

■ HỒNG HÀ

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh từng căn dặn: “Mỗi người tốt, mỗi việc tốt là một bông hoa đẹp, cả dân tộc ta là một rừng hoa đẹp”. Khắc ghi lời dạy của Bác, phụ nữ Tuyên Quang không ngừng nỗ lực vươn lên trong lao động, sáng tạo, tích cực tham gia các phong trào thi đua yêu nước, đồng thời lan tỏa tinh thần nhân ái, sẻ chia vì cộng đồng. Họ chính là những “bông hoa” giữa đời thường đang âm thầm góp sức, tỏa hương trên quê hương cách mạng.

Chị Lưu Thị Hòa chia sẻ cách trồng, chăm sóc và thu hoạch cây Sâm khoai cho người dân địa phương.

Giúp đồng bào thoát nghèo

NGHỆ nhân Vàng Thị Mai, xã Lũng Tán là người đầu tiên đưa sản phẩm vải lanh truyền thống của người Mông vươn tầm quốc tế. Năm 2001, nhận thấy nghề dệt thổ cẩm đứng trước nguy cơ mai một, bà đã vận động chị em lập Hợp tác xã (HTX) Vải lanh Lũng Tán với số vốn vốn ven chỉ 13 triệu đồng với 10 thành viên. Nhưng bằng niềm tin và đôi tay bền bỉ, bà Mai kiên trì giữ nghề, khuyến khích chị em thay đổi mẫu mã rồi tự mình mang sản phẩm đi giới thiệu khắp nơi.

Từ khởi đầu gian khó, đến nay HTX Vải lanh Lũng Tán phát triển thành 9 tổ sản xuất, doanh thu hằng năm khoảng 1,5 tỷ đồng, tạo việc làm ổn định cho gần 200 phụ nữ, thu nhập từ 6 - 7 triệu đồng/tháng. Những tấm vải lanh, chiếc túi hay chiếc khăn thêu hoa văn Mông của HTX Lũng Tán đã có mặt trên 20 quốc gia tại các thị trường khó tính như EU và Mỹ. Không chỉ giữ nghề, bà Mai còn biến cây lanh thành “chìa khóa bình đẳng giới” thu hút phụ nữ nghèo, trẻ mồ côi, người già có tay nghề cùng tham gia sản xuất. Mỗi sản phẩm bán ra, bà đều trích một phần trả công cho nghệ nhân truyền dạy lớp trẻ giữ nghề truyền thống. Với những cống hiến bền bỉ, bà Vàng Thị Mai được tạp chí Forbes Việt Nam vinh danh trong Top 50 phụ nữ ảnh hưởng nhất Việt Nam năm 2017.

Thực tế cho thấy, nhiều phụ nữ dân tộc thiểu số đã khẳng định mình bằng ý chí và nghị lực vươn lên, không chỉ làm giàu cho quê hương mà còn trở thành điểm tựa lan tỏa tinh thần

dám nghĩ, dám làm trong cộng đồng. Câu chuyện của chị Lưu Thị Hòa, dân tộc Cờ Lao là minh chứng sống động cho điều đó. Nhận thấy khí hậu và thổ nhưỡng vùng Cao nguyên đá phù hợp với nhiều loại sản vật, trái cây đặc hữu được du khách ưa chuộng, chị đã thành lập HTX Po Mỹ giải quyết việc làm cho bà con dân tộc địa phương bằng cách liên kết sản xuất và tiêu thụ các loại nông sản đặc hữu như: Lê, mận, Sâm khoai. Với sản phẩm chủ lực là mận ong hoặc Bạc hà, HTX đã hợp tác với gần 200 hộ dân, xây dựng vùng nguyên liệu ổn định, đảm bảo chất lượng và thương hiệu. Mỗi năm, HTX Po Mỹ đưa ra thị trường khoảng 4.000 lít mật cùng hàng chục tấn nông sản, mang lại việc làm và thu nhập ổn định cho hàng trăm phụ nữ vùng cao.

Nhắc đến chị Lò Thị Phương, Trưởng thôn Làng Un, xã Kiến Thiết, người dân nơi đây trêu mến gọi “bông hoa lạ” giữa núi rừng. Vốn là người dân tộc Thái từ tỉnh Điện Biên, chị bén duyên với mảnh đất này và được bà con tin tưởng bầu làm Trưởng thôn. Làng Un có 92 hộ, hơn 70% dân số là đồng bào dân tộc Mông, cuộc sống chủ yếu dựa vào trồng rừng và cây ăn quả. Trước tình trạng năng suất thấp, sản phẩm khó tiêu thụ, chị Phương tiên phong đưa khoa học kỹ thuật và công nghệ số đến với người dân. Chị hướng dẫn bà con áp dụng quy trình trồng, chăm sóc, lập nhóm Zalo “Nhân dân Làng Un”, dạy cách livestream bán hàng, quảng bá nông sản qua mạng xã hội. Nhờ cách làm sáng tạo ấy, người dân Làng Un dần trở thành công dân số vùng cao, chủ động kết nối thị trường;

Nghệ nhân Vàng Thị Mai giới thiệu với du khách quốc tế về những sản phẩm vải lanh và văn hóa truyền thống của đồng bào dân tộc Mông.

nhiều hộ đạt thu nhập từ 200 - 300 triệu đồng/năm, cuộc sống ngày càng khấm khá hơn.

Nhân ái vì cộng đồng

Giữa những nhịp sống hối hả của kinh tế thị trường, vẫn có những người phụ nữ chọn cách lan tỏa yêu thương bằng hành động thiện nguyện bền bỉ và chân thành. Trong số đó, chị Bùi Thị Thúy, Giám đốc Công ty TNHH Sao Việt là một tấm gương tiêu biểu không chỉ thành công trong kinh doanh mà còn dành nhiều tâm huyết cho các hoạt động vì cộng đồng. Mỗi năm, chị dành hàng trăm triệu đồng ủng hộ Quỹ Vì người nghèo, Quỹ Nhân đạo của tỉnh, tặng quà Tết cho hộ khó khăn, hỗ trợ xây nhà cho phụ nữ nghèo, tham gia nhiều chương trình thiện nguyện giúp đỡ người nghèo, trẻ em mồ côi và những người yếu thế trong xã hội tại các thôn, bản vùng sâu, vùng xa. Đặc biệt, chị cùng các nhà hảo tâm duy trì nỗi chao nhào đạo tại Bệnh viện Đa khoa tỉnh suốt nhiều năm qua để mang hơi ấm yêu thương đến với những bệnh nhân nghèo.

Doanh nhân Bùi Thị Thúy chia sẻ: “Gần 20 năm bên bị gây dựng sự nghiệp, tôi luôn quan niệm thành công chỉ thật sự trọn vẹn khi lan tỏa giá trị nhân văn sâu sắc. Do đó, tôi coi hoạt động thiện nguyện là một phần trong chiến lược phát triển bền vững của doanh nghiệp, nơi thành công được đo bằng sự lan tỏa yêu thương. Tôi mong muốn giúp đỡ những người kém may mắn cũng là cách để góp phần xây dựng xã hội tốt đẹp hơn”.

Gần 30 năm gắn bó với Trung tâm Công tác Xã hội Hà Giang, tỉnh Tuyên Quang, chị Phạm Thị Hương được xem là “người mẹ” của hơn 60 trẻ em có hoàn cảnh éo le được nuôi dưỡng tại Trung tâm. Ngày nọ ngày, chị cùng 14 mẹ nuôi khác lặng lẽ chăm sóc,

dạy dỗ những đứa trẻ bị bỏ rơi, mồ côi, hay mang trong mình bệnh tật. Với chị, đó không chỉ là công việc mà là niềm hạnh phúc giản dị của một người mẹ. Hằng ngày, chị Hương tận tâm chăm sóc, dạy dỗ các con từ cách giao tiếp, ứng xử đến rèn luyện nếp sống tự lập và ý thức vươn lên trong học tập. Nhờ tình yêu thương và sự kiên nhẫn của chị nhiều em nhờ vốn rụt rè, nhút nhát nay đã trở nên tự tin, hòa đồng hơn.

Chia sẻ về công việc của mình, chị Hương xúc động nói: “Các con ở đây mỗi em một hoàn cảnh, có em bị bỏ rơi, có em mồ côi cha mẹ, có em mang bệnh tật bẩm sinh... Chúng tôi chỉ mong bù đắp cho các con bằng

tình thương chân thành nhất. Dù vất vả, nhưng nhìn các con khỏe mạnh, ngoan ngoãn thì mọi khó nhọc đều xứng đáng”.

Toàn tỉnh hiện có gần 207 nghìn hội viên Hội Liên hiệp Phụ nữ, trong đó 73% là phụ nữ dân tộc thiểu số. Dù ở lĩnh vực nào của đời sống xã hội, các chị em đều phát huy truyền thống tốt đẹp của phụ nữ Việt Nam luôn chủ động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm. Từ những việc làm thiết thực giúp đồng bào thoát nghèo, đến những hoạt động thiện nguyện, phụ nữ trong tỉnh đã và đang thấp sáng tinh thần nhân ái, lan tỏa yêu thương, vun đắp đoàn kết, xứng đáng là những “bông hoa” giữa đời thường ■

GIẢI THOẠI

Sông thề núi hẹn

NĂM 1943, thi sĩ Cẩm Văn cùng nữ sĩ - bà mối Vân Đài làm lễ dạm ngõ hôn nữ sĩ Anh Thơ - tác giả Bức tranh quê cho Cẩm Văn.

Ông bố gọi đồ ra rồi trịnh trọng tuyên bố: Hôm nay là ngày vui, con gái tôi sẽ ra một về đối, anh Cẩm Văn phải nghĩ đối cho thật chỉnh, như vậy gờ hầu sẽ không ai cười tôi nuông chiều con gái quá.

Trong buồng, Anh Thơ nghe nói toát mồ hôi, chẳng hiểu sao bỗng lại cao hứng như vậy. Anh Thơ ngẩn ngừ mãi không biết ra về đối như thế nào để gờ bố cho người yêu. Đánh liều, Anh Thơ viết: Gái Kinh Bắc soi gương sông Bắc.

Ông bố đọc to cho mọi người nghe, rồi bảo Cẩm Văn: Về đối ra cũng nôm na thôi, anh đối đi.

Không để giục lần thứ hai, Cẩm Văn đối luôn: Trai Mê Linh vượt núi Mê Linh.

Chờng sự ông cụ chê về đối nêu không được ý nghĩa gì sâu sắc, bà mối Vân Đài liền xin phép nổi tiếp cho trọn nghĩa về đối của chàng trai: Tơ duyên xưa se lại mối tơ tình/Đôi lứa đẹp, sông thề núi hẹn.

Ông bố đập tay lên án thốt, cười ha hả: Tôi khen cho bà mối nữ sĩ, vừa tài vừa khéo, vừa mắn tiếp. Được, được lắm. Nào, cho phép con gái ra đây.

HẢI YẾN (Sưu tầm)

Nhà thiết kế tài năng

■ GIANG LAM

MỖI LOGO LÀ MỘT THÔNG điệp

Mai Huyền Trang sinh ra và lớn lên tại phường Minh Xuân. Ngay từ khi còn bé, trong khi bạn bè cùng trang lứa mãi mê với những trò chơi con trẻ, Trang đã tìm thấy niềm vui bên những trang giấy trắng và hộp bút màu. Năng khiếu hội họa của cô bé bộc lộ một cách tự nhiên, qua những bức vẽ ngộ nghĩnh nhưng đầy sức sống. Niềm đam mê thuần khiết ấy không chỉ được gia đình nhận ra mà còn được nâng niu, vun đắp bởi một người cha cũng là người thầy lớn. Chính họa sĩ Mai Hùng, nguyên Chủ tịch Hội Văn học, Nghệ thuật tỉnh đã sớm nhìn thấy ở cô con gái nhỏ những tố chất đặc biệt và trở thành người định hướng, truyền lửa cho Trang trên con đường nghệ thuật.

Tốt nghiệp THPT, Trang thi đỗ vào Khoa Đồ họa, Trường Đại học Mỹ thuật Công nghiệp. Khi được hỏi về công việc của mình, Mai Huyền Trang không dùng những thuật ngữ cao siêu. Mai chia sẻ một cách giản dị: “Mình là nhà thiết kế nhận diện thương hiệu, họa sĩ thiết kế logo. Nó được hiểu nôm na là người dịch từ văn viết sang văn hình”. Quan niệm này chính là sợi chỉ đỏ xuyên suốt, là “xương sống” trong mọi sáng tạo của chị. Quá trình “dịch thuật” đặc biệt này không chỉ đòi hỏi tài năng, mà còn là sự tổng hòa của nhiều yếu tố.

Với kỳ tích lịch sử giành giải Bạc “Thiết kế trưng bày xuất sắc nhất” tại EXPO 2025 Osaka, Nhà Triển lãm Việt Nam đã ghi một dấu ấn trên trường quốc tế. Ít ai biết, đằng sau thành tích đó, là tâm huyết và sự sáng tạo của nhà thiết kế 9X Mai Huyền Trang (trong ảnh) người Tuyên Quang cùng các đồng nghiệp tại Công ty Mark&B (Hà Nội).

Để làm được điều đó, bên cạnh kiến thức chuyên môn, nhà thiết kế phải là người có vốn sống phong phú, am tường kiến thức xã hội và thực tế. Với Trang, một tác phẩm khi đã hoàn thành và công bố thì nó không còn hoàn toàn thuộc về người tạo ra nó nữa. Chị cho biết: “Khi một tác phẩm đã ra đời, nó có đời sống riêng, thuộc về công chúng, thuộc về xã hội. Người họa sĩ không thể đi theo từng cá nhân để giải thích rằng nó có ý nghĩa như thế nào”.

QUẢNG BÁ HÌNH ẢNH VIỆT NAM

Triết lý thiết kế của Mai Huyền Trang được thể hiện rõ nét nhất qua chính những dự án mà chị đã tâm huyết thực hiện, trở thành biểu tượng, không gian văn hóa độc đáo của Việt Nam.

Tác phẩm logo Việt Nam ứng cử vào Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc do Mai Huyền Trang thực hiện là một minh chứng điển hình. Đây không chỉ là một sự kiện chính trị, mà còn là cơ hội để Việt Nam khẳng định vị thế của

một quốc gia yêu chuộng hòa bình, một thành viên có trách nhiệm và sẵn sàng đóng góp cho cộng đồng quốc tế. “Bản văn viết” mà Mai Huyền Trang nhận được là những thông điệp lớn lao ấy. Thử thách đặt ra là làm sao để “nén” tất cả vào một biểu tượng đồ họa duy nhất, vừa trang trọng, vừa hiện đại, vừa mang đậm bản sắc Việt Nam.

Thay vì những biểu tượng cao siêu, chị tìm về một hình ảnh dung dị mà sâu sắc trong ký ức người Việt: cánh diều no gió. Nó chuyên chở khát vọng hòa bình, mong muốn vươn cao của một dân tộc đã đi qua chiến tranh và đang hội nhập sâu rộng. Logo được thiết kế theo thủ pháp “hình trong hình” đầy khéo léo: hình ảnh một cánh diều đang vươn cao lại ẩn chứa bên trong hình một chú chim bồ câu ngậm cành ô liu - biểu tượng hòa bình mang tính quốc tế. Bố cục này truyền tải một thông điệp ý nghĩa: trong khát vọng vươn lên của Việt Nam luôn có cam kết về hòa bình cho thế giới.

Tương tự, với logo kỷ niệm 45 năm Việt Nam gia nhập Liên hợp quốc, bài

toán đặt ra là thể hiện một chặng đường dài hợp tác và phát triển. Lấy con số “45” làm ý tưởng trung tâm, nhà thiết kế Mai Huyền Trang đã khéo léo biến những con số thành một biểu tượng biết nói. Sự hòa quyện giữa màu xanh dương của Liên hợp quốc với sắc đỏ, vàng của Quốc kỳ Việt Nam càng làm đậm thêm thông điệp về một mối quan hệ đối tác bền chặt.

Không chỉ dừng lại ở các biểu tượng, chị còn tham gia sâu hơn vào việc kiến tạo những không gian văn hóa sống động. Đảm nhiệm vai trò thiết kế chính

trong các...
Nam ở nu...
luân phiên...
gia trên th...

Với vai...
đốc sáng t...
Nội) Mai...
được đầu...
“Việt Nam...
đổi” tại M...
Nam tại B...
cộng sự đ...
trải nghiệ...
sở tại có th...
Đông Hồ...
để ngắm n...
nhận và t...
Đặc biệ...
tại Triển l...
Osaka, NH...
đáng tự h...
kể Việt Na...
lăm Việt N...
giải Bạc ở...
kể trưng b...
một bước...
lực sáng tạ...
sự kiện toà...

Khi chia...
Huyền Tra...
thường này...
giá cho nh...
nghỉ của c...
đã cùng nh...
văn hóa tr...
ngôn ngữ b...
muốn chun...
Nam một c...
này là mìn...
giàu đẹp c...
lay được l...

Nhìn l...
Huyền Tra...
thiết kế x...
thiết kế tr...
Bằng m...
lễ m...
mình để k...
ra thế giới...
và không g...
Huyền Tra...
người tr...
mê thì con...
ở phía trướ...

MỖI TUẦN MỘT CUỐN SÁCH

Cuốn sách giàu kịch tính và như một bản tuyên ngôn về bản lĩnh và phẩm giá của phụ nữ.

Có những cuốn tiểu thuyết không chỉ kể về số phận một con người, mà còn kể về sức mạnh của một thời

Tuyên ngôn về bản lĩnh và phẩm giá của phụ nữ

đại. “Người đàn bà đích thực” của Barbara Taylor Bradford (Bùi Phụng dịch, Nhà xuất bản Hội Nhà văn phát hành năm 1999) là một cuốn sách như thế.

Sách viết về hành trình phi thường của Emma Harte, từ cô gái nghèo khổ vùng Yorkshire (Anh) trở thành người phụ nữ quyền lực, giàu có và đáng kính nể.

Emma Harte khởi đầu với hai bàn tay trắng. Ở tuổi mười sáu, cô bị phản bội bởi tình yêu đầu đời và buộc phải rời quê hương với đứa con chưa chào đời. Nhưng chính trong bước ngoặt ấy, Emma đã tìm ra sức mạnh của bản thân. Cô không gục ngã trước định kiến xã hội, không chấp nhận số phận, mà quyết tâm làm lại từ đầu.

Từng ngày, Emma làm việc quên mình, tiết kiệm từng đồng để mở cửa hàng nhỏ - hạt mầm đầu tiên của đế chế Harte sau này. Từ một cô thợ giặt, cô trở thành doanh nhân, rồi bà chủ tập đoàn lừng danh.

Câu chuyện của Emma cho thấy: người phụ nữ không cần xuất thân cao sang, chỉ cần có ý chí và khát vọng, họ có thể tạo nên phép màu.

Emma Harte không chỉ thông minh, tháo vát, mà còn là người phụ nữ sống có nguyên tắc. Cô yêu sâu sắc, nhưng không để tình yêu làm mất đi lòng tự trọng. Những người đàn ông đi qua đời cô - dù là tình đầu hay người chồng, đều để lại trong Emma những bài học.

Cô có thể tổn thương, nhưng không bao giờ đánh mất phẩm giá.

Trong mọi biến cố, Emma vẫn giữ được sự điềm tĩnh, tự tin và lòng nhân hậu - phẩm chất khiến cô trở thành “người đàn bà đích thực”.

Barbara Taylor Bradford không tô vẽ Emma như một nữ anh hùng hoàn hảo. Bà để Emma yếu đuối, đôi khi sai lầm, có những phút giây cô đơn đến tận cùng. Nhưng chính sự không hoàn hảo ấy khiến nhân vật trở nên rất thật, rất đời, và rất đáng yêu.

Emma Harte là biểu tượng tự lập và biết làm chủ cuộc đời mình. Dù ở bất kỳ thời đại nào, thông điệp mà cuốn sách gửi gắm vẫn nguyên giá trị: “Không ai có thể trói buộc bạn nếu bạn không cho phép điều đó xảy ra”.

Phụ nữ hôm nay, giữa bao nhiêu thử thách, vẫn cần biết yêu thương, vừa dám đứng lên xây dựng hạnh phúc cho mình. “Người đàn bà đích thực” là cuốn tiểu thuyết giàu kịch tính và cảm xúc, một bản tuyên ngôn về bản lĩnh và phẩm giá của phụ nữ. Đây là tiểu thuyết đầu tay của Barbara Taylor Bradford, đã đem đến tiếng nói của người phụ nữ lên hàng các tác giả nam giới. Khi gấp lại trang cuối của cuốn sách, bạn sẽ không chỉ khám phá được chính mình - những ngổn ngang, khát vọng, mà còn thấy lòng kiêu hãnh.

chương trình “Ngày Việt
tộc ngoài” được tổ chức
hàng năm tại nhiều quốc
giới.

trò là (art director) Giám
ạo Công ty Mark&B (Hà
Huyền Trang đã thể hiện
ấn riêng có. Từ Lễ hội
- Sắc màu từ miền nhiệt
Moscow đến “Ngày Việt
ra-xin 2024”, chị cùng các
nỗ lực tạo ra những khu
n gắn gũi, nơi công chúng
tự tay nặn tò he, in tranh
để văn hóa Việt không chỉ
nhìn mà còn có thể cảm
ng tác.

ết, ngày 13-10 vừa qua,
ăm Thế giới EXPO 2025
ật Bản, một thành tựu
o đã đến với ngành thiết
m. Lần đầu tiên, nhà triển
Nam được vinh danh với
hạng mục danh giá “Thiết
ây xuất sắc nhất”. Đây là
iến dài, khẳng định năng
o của Việt Nam trong các
n cầu.

sé về thành công này, Mai
giang khiêm tốn nói: “Giải
v là một sự ghi nhận quý
ững nỗ lực không ngừng
à một tập thể. Chúng tôi
au khai thác các chất liệu
uyền thống, kết hợp với
hiệu đạt hiện đại, với mong
ng là kể câu chuyện Việt
cách đẹp nhất. Thành công
h chứng rằng nền văn hóa
ta chúng ta thực sự có sức
đổi mới với bạn bè thế giới”.

ại hành trình của Mai
ng, người yêu nghệ thuật
Tuyên thấy tự hào về nhà
9x tài năng của quê hương.
cách rất riêng, chị đã lặng
m hồn và sự sáng tạo của
câu chuyện văn hóa Việt
qua ngôn ngữ của hình ảnh
ian. Những nỗ lực của Mai
ng tiếp thêm động lực cho
đang hãy cứ nỗ lực và đam
đường thành công sẽ luôn

Phụ nữ

NGỌC MAI

ng của người phụ nữ
đời mình. Ở bất kỳ
cô gửi gắm vẫn còn
thể khiến bạn nhỏ bé,
xây ra”.

ơ hội và thách thức,
ng Emma - người vừa
lại công bằng, dám
c từ đổ vỡ.

không chỉ là một
tính, mà còn là bản
nhất giá của phụ nữ.
của Barbara Taylor
ng vang lớn và đưa
st-seller quốc tế. Để
uồn sách, người đọc
a Harte, mà còn thấy
ười phụ nữ đang lặng
đi đường nghị lực và

Âm vang từ trái tim

■ PHƯƠNG THÙY

Tiếng ru của mẹ là âm thanh đầu tiên chạm đến cuộc đời mỗi con người, ru giấc ngủ tuổi thơ, gieo vào trái tim con trẻ hạt giống của lòng nhân ái, đạo hiếu và ánh sáng thiện lương. Giữa guồng quay đời sống hiện đại, ở Tuyên Quang, tiếng ru vẫn được nâng niu, gìn giữ như mạch nguồn yêu thương trong mỗi con người.

TỪ LỜI RU, TA LỚN LÊN

Theo các chuyên gia tâm lý và giáo dục, lời ru con của mẹ được dệt nên từ những áng ca dao, dân ca tinh túy, thấm đượm qua bao thế hệ. Điều ru ấy không chỉ là “cánh cửa” dẫn bé vào giấc ngủ sâu, nuôi dưỡng ngôn ngữ, phát triển trí não mà còn là sợi tơ vô hình, bền chặt, gắn kết mỗi giao cảm thiêng liêng, sâu sắc giữa mẹ và con. Đó là khúc ca đầu tiên của tình mẫu tử, một di sản tinh thần quý giá.

Trong kho tàng ca dao, dân ca, lời ru “Công cha như núi Thái Sơn, nghĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra”, nhẹ nhàng như gió sớm nhưng từng câu, từng chữ lại nặng nghĩa ân tình, khơi dậy trong tâm hồn con trẻ ý thức biết ơn, sống hiếu thuận, trọn nghĩa với đấng sinh thành. Còn “Con cò, cái diệc, cái nông” lại là khúc ru đời thường, mộc mạc nhưng ẩn chứa triết lý nhân sinh sâu sắc. Trong tiếng ru thủ thỉ, người mẹ gửi gắm bài học về sự trung thực, nhân hậu và bao dung.

Ở mỗi dân tộc, lời ru lại mang một thanh sắc riêng biệt, tạo nên bức tranh văn hóa đa dạng. Tiếng ru của người Tày, Cao Lan, Sán Dìu trầm ấm như nhịp thở của núi rừng; tiếng ru của người Mông da diết như khói bếp chiều vương trên sườn đá; tiếng ru của người Dao ngân vang, trong trẻo như suối nguồn giữa đại ngàn. Tất cả hòa quyện thành bản giao hưởng của tình mẹ, của đất và người vùng cao. Trong mạch nguồn âm thanh ấy, trẻ thơ lĩnh hội sự hiền lành, nhân hậu; còn người lớn tìm thấy sự bình yên, bao dung. Dù xuôi về đồng bằng hay

Chị Vàng Thị Dưa, thôn Xuân Thượng, xã Liên Hiệp thường ru con bằng những giai điệu dân ca Mông thấm đượm tình mẹ và hồn núi rừng.

ngược lên non cao, tiếng ru của mẹ vẫn vẹn nguyên là sợi tơ vô hình, bền chặt, gắn kết con người với quê hương, với cội nguồn.

Chị Vàng Thị Dưa, thôn Xuân Thượng (xã Liên Hiệp) tâm sự: “Mẹ tôi không biết tiếng Việt, nhưng mỗi lời ru con bằng tiếng Mông đều như một bài học làm người. Nhờ những khúc hát ấy mà tôi lớn lên, hiểu thế nào là yêu thương, sống tử tế”. Còn cụ giáo chức Trần Thị Hoa, xã Sơn Dương xúc động nhớ lại: “Thuở nhỏ, mỗi tối mẹ ngồi bên giường, vò quạt vùa ru tôi bằng những câu hát ngọt ngào. Giờ mẹ không còn nữa, nhưng chỉ cần nghe ai đó khẽ hát ru “Con cò bay lá bay lá”, lòng tôi lại dâng lên nỗi nhớ, như thấy bóng mẹ vẫn đâu đây, dịu dàng giữa miền ký ức”. Có

lẽ vì thế, lời ru không chỉ ru con ngủ mà trở thành thanh âm không cần nốt nhạc, nhưng ngân vang bền bỉ theo thời gian.

GIỮ LỜI RU GIỮA NHỊP SỐNG ĐƯƠNG ĐẠI

Trong kỷ nguyên số, nhiều đứa trẻ được ru ngủ bằng âm nhạc điện tử, lời ru “à ơi” của mẹ, của bà dần lui về miền ký ức, nhưng giá trị tinh thần mà nó mang lại vẫn vẹn nguyên, không thể thay thế. Hát ru là nhịp thở của tình mẫu tử, mạch nguồn văn hóa nuôi dưỡng tâm hồn Việt qua bao thế hệ.

Hiện nay, toàn tỉnh có hơn 70 nghệ nhân dân gian, nghệ nhân ưu tú. Họ chính là “kho tàng sống” vô giá của văn hóa Tuyên Quang. Nhiều nghệ nhân được mời tham gia công tác ghi

Học sinh Trường
Phổ thông DTNT
THCS và THPT
Mèo Vạc đưa giai điệu
dân ca lên sân khấu,
góp phần gìn giữ và
lan tỏa giá trị di sản
văn hóa truyền thống.

âm, ghi chép và truyền dạy những khúc hát ru cổ. Nghệ nhân Ưu tú Đỗ Thị Man, thôn Cây Đa 1, xã Xuân Thủy chia sẻ: “Thuở bé, tôi được mẹ ru bằng làn điệu dân ca Sán Dìu - những giai điệu kể về núi rừng, cuộc sống lao động bình dị mà chan chứa yêu thương. Từ lời ru ấy, tôi lớn lên cùng âm sắc văn hóa dân tộc mình. Giờ đây, tôi lại truyền dạy những điệu ru ấy cho lớp trẻ với mong muốn các cháu biết tiếng mẹ đẻ, biết yêu quê mình qua từng câu hát”.

Những khúc hát ru bằng tiếng Tày, Dao, Cao Lan, Mông... đã được sưu tầm, biên soạn công phu, trở thành nguồn tư liệu quý phục vụ công tác nghiên cứu, giảng dạy và biểu diễn nghệ thuật. Ca sĩ Hoàng Dung (Đoàn Nghệ thuật tỉnh Tuyên Quang) chia sẻ: “Tiếng ru của mẹ không chỉ là kỷ niệm tuổi thơ mà còn là cội nguồn nuôi dưỡng tình yêu âm nhạc trong tôi. Mỗi lần biểu diễn trên sân khấu những giai điệu dân gian, tôi như được trở về bên mẹ. Tôi đặc biệt yêu thích ca khúc “Từ trên đỉnh núi”, bởi trong giai điệu dân ca Mông ấy có cả tình mẹ, tình đất và hồn quê xứ Tuyên”.

Hiện nay, trên địa bàn tỉnh có nhiều Câu lạc bộ bảo tồn văn hóa dân tộc thiểu số, duy trì sinh hoạt thường xuyên. Phó Trưởng phòng Quản lý Văn hóa và Gia đình (Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Tuyên Quang) Phúc Thị Xuyên cho biết: “Thông qua các buổi sinh hoạt, giao lưu văn nghệ, những làn điệu dân ca, lời hát ru của các dân tộc được gìn giữ, truyền dạy cho thế hệ trẻ, lan tỏa trong cộng đồng, trở thành nhịp cầu nối quá khứ với hiện tại, là cách giữ gìn cội nguồn văn hóa, bồi đắp nền tảng đạo đức và tâm hồn con người Việt”. Đặc biệt, nhiều nghệ nhân và bạn trẻ đang góp phần hồi sinh hát ru qua các câu lạc bộ dân ca, chương trình “Mẹ ru con ngủ” hay những bản “à ơi” lan tỏa trên mạng xã hội. Ở đó, lời ru được định thức không chỉ bằng giai điệu quen thuộc mà bằng tình yêu văn hóa và khát vọng giữ gìn hồn Việt giữa nhịp sống hiện đại.

Có những âm thanh không bao giờ cũ, đó là tiếng ru của mẹ, âm như hơi thở, ngọt như giọt sữa đầu đời. Dẫu thời gian có đổi thay, tiếng ru của mẹ vẫn là giai điệu thiêng liêng, nhắc ta nhớ về cội nguồn của hạnh phúc và lòng nhân ái ■

Người tặng hoa

Truyện ngắn: BÙI VIỆT PHƯƠNG

SAU mấy ngày mưa tầm tã Scon đường vào bản bị sạt lở, nhìn từ xa nó hết như chiếc bánh bị chuột khoét. Lũ đứng nhìn ái ngại, lâu nay anh ghét nhất là loài chuột rừng gặm bắp ngô trên nương, củ khoai dưới ruộng. Con loài “chuột” này thì tệ hại hơn nhiều, mùa lũ nó lũng lũng như con chồn, nhăm hiểm như con cáo lấy đi vụ mùa, nhà cửa và sinh mạng con người. Chỉ sau một ngày mưa lớn giờ từ đây sang bên ấy là cả một chuyện lớn.

Người già từng dạy anh không gì nhanh như lửa và và mạnh như nước. Nhưng là thể lực nào cũng sẽ có cách trị. Nghĩ đi nghĩ lại rồi anh nhớ ra hình như dưới gầm nhà kho của ông Bàn có một đồng gỗ quý dỡ ra từ ngôi nhà cũ. Gỗ ấy vừa cứng lại được bào phẳng, nếu mà đem kê tạm để gọi cái máy xúc mini KV12A của Sinh lên khoét thêm vào ta luy đường thì quá ổn.

Thằng Sinh là đứa em cũng đầu, gần ba mươi mà vẫn lông bông chưa chịu lấy vợ. Một lần lên đây xúc đất, xe xúc của nó bị sa lầy mấy hôm mới ra được. Đến lúc về dưới thị trấn thì người yếu nó giận đòi chia tay. Từ đây nó thỏa thuận cứ đến gần các ngày 8/3, 20/10 hay ngày sinh nhật bạn gái nó thì dù ai có biểu càn con trâu nó cũng không thềm lên. Đúng là thằng kém duyên lại đổ tội cho người khác. Nghe Lữ nói thế nó vặc lại: “Còn hơn anh chả có ai yêu...”.

Nằm vắt tay lên trán mà người Lữ nóng bừng. Ra suối vực nước lên đầu, lên cổ xong vẫn nóng. Tính anh như củ sắn nướng muốn làm gì là hầm hấp quyết cho xong. Cái đầu còn chưa nghĩ ra cách thì cái chân đã mon men đến trước cổng nhà ông Bàn từ bao giờ. Cổng nhà ông Bàn hôm nay thật lạ, cánh mở hinh như thể đang chờ ai đó. Trong sân lại thấy một con chó cộc hung đỏ ngời chồm hồm anh mới dừng lại. “La nhi? Nhà ông Bàn có

Minh họa: BÍCH NGỌC

bao giờ có tiếng chó sủa đâu. Đến con gà ông bà ấy còn chả chăm nom được vì tuổi già đau yếu, vết thương lại tái phát. Tất cả chi tiêu sinh hoạt đều dựa vào lương hưu sĩ quan quân đội.

Lữ mãi suy nghĩ còn con chó gặm giữ chỉ chục lao đến. Đúng lúc ấy có một tiếng quát từ trong nhà vọng ra: “Hừ nào, ai lại làm thế với khách. Bác Pư đến chơi à?”. Nói rồi, người đó chạy ra với khuôn mặt hồng hờ. Lữ sững sờ vì lâu lắm mới thấy một cô gái xinh đẹp trong bộ đồ thổ cẩm đứng trước mặt. Còn chẳng phải nói ai cũng biết cô ta thì hăng hực đến thế nào vì đứng trước cổng đầu phải bác Pư nào đó mà là một tay quần áo nửa ướt, nửa khô, đầu bù, tóc rối như Lữ.

Thấy cô gái đang nắm cánh cổng còn lại Lữ vội vã cất tiếng:

- Ấy ấy cô gì ơi đừng đóng, tôi có việc muốn nhờ bác...

- Nhờ bố tôi. Tôi có nghe nhầm không đấy?

- Vâng, việc này chỉ có bác Bàn là giúp được thôi cô.

Cô gái nghiêm mặt tỏ vẻ khó chịu:

- Anh chắc ở quanh đây, biết bố tôi đau yếu mấy năm nay, bà con láng giềng giúp đỡ còn chưa xong chứ thì còn giúp được ai?

Nghe cô gái nói vậy Lữ lờ mờ hiểu ra đây là con gái ông Bàn. Nhà có hai chị em song sinh, một cô đã đi lấy chồng xa, một cô thì... chẳng biết đang làm gì? Nhưng không hiểu sao lúc này anh lại không đủ can đảm để cập chuyện mượn đồng gỗ nữa. Dù gì cũng không để phụ nữ coi thường được, nhất là những cô gái đã thoát ly đi khỏi vùng quê này.

Nài nỉ mãi cuối cùng Lữ cũng nhìn thấy cái máy xúc mini KV12A của Sinh như con bộ ngựa lấp ló đầu dốc. Khổ nỗi, đám gỗ keo nhà Lữ mang ra kê vào chỗ sạt lở, đóng cọc chống nhưng chẳng ăn thua gì. Khi bánh xe vừa đề lên đã gãy, suýt nữa xe của Sinh bị lật. Nó ngoắt đầu ra khỏi ca bin lầy lù:

- Em đã bảo anh rồi phải chuẩn bị kỹ vào, làm gì thì làm chỉ nội trong một ngày thôi, chiều là em phải về không thể chôn chân ở cái bản “mau nước mắt” của anh được.

Cách ví von của Sinh làm Lữ và mấy cậu thanh niên vừa lo, vừa buồn cười. Đúng là bản của anh nhiều thật, con đường liên xã lại càng mỏng manh như sợi chỉ trong ngày mưa tầm tã. Cuộc sống ở đây buồn tẻ bởi mưa, mọi con đường bị vây bủa

bởi mưa nhưng chẳng lẽ cứ giậm chân tại chỗ cam chịu thế này ư?

Bản chân Lữ đã đi khắp bản mà chẳng tìm được cây gỗ nào ưng ý ngoài đám keo tạp như ở nhà anh. Chỉ cần chống chịu được cho “con bộ ngựa” mini của Sinh một lúc, nó cào được vào ta luy đường là có thể nắn được đường. Từ đây sang đây chỉ vài ba mét nhưng là một ranh giới. Lữ trẻ không thể đến trường, người ốm không đến Trạm Y tế được chưa kể còn bao nhu yếu phẩm khác.

Chú cộc hung đỏ đang nằm ở sân nhà ông Bàn lại gặm giữ. Lần này thì Lữ hăm hờ tiến vào sân trong sự bất ngờ của cả nhà. Ông Bàn đang ngồi trên xe lăn vẩy tay ra hiệu anh ngồi xuống uống nước. Ông cụ tuy không được khỏe nhưng vẫn tỏ ra mình mẫn. Đã lâu lắm kể từ ngày anh mới xuất ngũ còn hăm hờ dẫn đầu thanh niên trong bản hưởng ứng phong trào chuyển đổi vật nuôi, cây trồng. Khi ấy, ông Bàn đã căn dặn:

- Thanh niên các cậu hằng hái không ngại nắng mưa là tốt nhưng cũng cần học hỏi, quan sát tinh táo xem đất nó ưa gì, nóng lạnh ra sao, không mớ hôi chưa thấm đất đã trôi đi hết đấy...

Đúng là sự nóng vội, hấp tấp đã lấy đi số vốn liếng tích lũy được và sự hăng hái thuở nào. Cầm trên tay chén trà ấm mà cô con gái ông Bàn rót, Lữ cảm nhận được sự điềm tĩnh, chậm rãi mà sâu sắc ấy từ hai cha con ông. Hóa ra đây là cô em song sinh tên Mơ, vừa tốt nghiệp Đại học Nông lâm về nhận công tác. Gặp đúng người, tự nhiên bao nhiêu câu hỏi về cây cối cứ nảy ra trong đầu Lữ, họ nói chuyện với nhau say sưa như thể đã quen biết từ lâu rồi.

Khi đàn gà nhà ông Bàn đã lục tục tìm lên chuồng, trời nhá nhem, Lữ mới sực nhớ ra mình phải về để Mơ sửa soạn cơm tối. Mơ nhìn anh thắc mắc:

- Chắc Trường bản sang đây là có việc muốn nói với gia đình em đúng không?

Lữ cứ thế kể hết ý định của mình rồi khi nhận được cái gật đầu của ông Bàn anh chạy đi gọi thanh niên trong bản...

Chiếc máy xúc mini KV12A của Sinh vẫn còn nằm đó chứ chưa bỏ về dưới phố. May quá, thằng em vẫn nhẫn nại chờ ông anh đi thuyết khách. Khi những cây gỗ tốt được trai bản kê chắc, chiếc máy xúc có thể trụ vững để mức đất nắn vào ta luy đường. Mơ và bàn con cũng đã mang cuốc, xẻng chờ khi xúc gạt xong thì tiếp tục san cho phẳng. Lữ và mấy anh em từ xã xuống đang tính nếu mai không mưa có thể gia cố bê tông đoạn sạt lở đó để giao thông thông suốt. Khi mọi người đã ra về, còn lại Mơ và anh đi trên con đường Mơ quay sang đã thấy Lữ treo lên sườn dốc cheo leo từ bao giờ:

- Anh Lữ làm gì đấy? Định san cả con dốc này xuống à?

Lữ ồm ồm cúi từ bụi cây ra, lá cây bám đầy người:

- Mùa này ở đây chỉ có những bông hoa dại. Tôi nhớ ra thằng Sinh bảo mai là ngày của phái đẹp. Tôi tặng Mơ, cảm ơn em vì tất cả...

Mơ cười, nụ cười thật hiền và đáng yêu biết nhường nào:

- Cũng quen em có kỷ sư nhà. Cũng chưa có ai tặng em hoa xấu đến thế này đâu nhưng em nhận vì đó là sự chân thành như chính con người anh vậy...

Lữ nhìn con đường đã được nới lại, nghĩ đến ngày mai có Mơ cùng đi trên con đường ấy... ■

ĐỖ MINH TUẤN

Tuổi mẹ

Biết ơn mẹ vẫn tình cho con thêm
một tuổi sinh thành
"Tuổi của mẹ" con nằm tròn bụng mẹ.
NGUYỄN KHOA ĐIỀM

Tuổi mẹ hòa tuổi con
Cuộn bụng tròn âu yếm
Dương - âm mầm thánh thiện
Chín tháng hên mười hôm.
Núi nứt vết càn khôn
Đá sinh con lần nữa
Nơi tốt cùng Lũng Cú
Đánh lửa giữ Cao nguyên.
Biến động phút sinh em
Lời ru mềm sóng vỗ
Thêm côi người bật nở
Mặn nhớ mũi Cà Mau.
Gánh hai đầu đất nước
Thêm tuổi sọ vai cha
Gió miền Trung thổi ngược
Héo cả tiếng ve quê.
Dân tộc thêm tuổi Mẹ
Từ Bọc trắng Âu Cơ
Người lên rừng xuống bể
Nâng niu... tuổi cơ đồ.
Rừng rừng ngàn mắt cọ
Ngày Giỗ tổ Hùng Vương
Tổ quốc trong Phú Thọ
Tuổi Mẹ... đo thơm hương!

ĐỖ THÀNH ĐỒNG

Ru mẹ

Con ru mẹ ngủ đêm nay
tre cong nhạc lấy trắng gầy vông đưa
mẹ nằm dưới bóng sao thưa
và đôi mắt lửa con vừa nhóm lên

ru bài con chẳng nhớ tên
mà nghe muôn thuở vọng miền đất nâu
mà nghe lửa cháy rừng sâu
mà nghe mây gió bắc cầu biển Đông

con ru muối chảy trong lòng
con ru cánh vạc nằm trong cánh cò
ngủ đi rất lạnh cơn ho
ngủ đi chiếc bóng đang dò dẫm đi

mẹ ơi tình giấc li bì
để con nghe mẹ nói gì đêm nay
để mong mẹ ấm vòng tay
mẹ ru ngủ những đắng cay ta bà

con giờ sắp ngủ lá đa
sân chùa cũng rụng sân nhà cũng rơi
mẹ về nhặt lá mẹ ơi
cho con xếp lại một trời xa xưa.

Minh họa: NGỌC AN

NGUYỄN DOÃN VIỆT

Từ đôi gánh mẹ

Con tạc nỗi nhớ thương qua hình dáng mẹ
Đôi gánh chênh vênh chợ sớm đông chiều
Trên hai đầu trĩu oằn đôi gánh ấy
Giữa con đường bóng mẹ liêu xiêu.

Đôi gánh ấy có sẵn khoai tảo
Có rạ rơm tấm bánh đồng quà
Có một nắng hai sương và bốn mùa cay cực
Vai vệt mòn ruộng cạn đồng xa.

Đôi gánh mẹ gánh hai đầu no đói
Hai phía nhớ thương đằng đẳng tấm thân gầy
Phía cha biệt thảng ngày chiến trận
Phía con còn đỏ hỏn bế trên tay.

Mẹ gánh cả thời gian dầu dãi
Đòn gánh tre chín rạn áo nâu non
Cho con biết hai đầu đôi gánh ấy
Có gừng cay - muối mặn đã từng.

Con lớn lên từ đôi gánh mẹ
Đầu áo - đầu cơm, nhân thế - lẽ đời
Và con biết tự hai đầu gánh ấy
Cuộc đời này nặng - nhẹ mẹ ơi.

Đôi gánh ấy tạc vào con dáng mẹ
Dáng quê hương vời vợi, dáng làng
Dáng Tổ quốc qua mưa nguồn chớp bể
Dáng cội nguồn đôi gánh mẹ rưng rưng.

VÂN KHÁNH

Mẹ

Những núm ruột đã xa vòng tay mẹ
thêm vỗ về như thuở bé thơ
trên chiếc chõng tre đêm đêm mẹ ru con ngủ
Vòng tay mẹ à ơi bốn mùa.

Mẹ chiu chất yêu thương cho con cháu
giấu nỗi niềm sâu thẳm vào đêm
giấu buồn vui tháng ngày trời mãi
Mẹ chuyện trò với cánh đồng xa.

Trên khóm mắt chân chim ánh lên niềm vui
mẹ cười như mùa gieo hạt
lấp đầy nỗi buồn của con
Mẹ - mùa xuân dịu ngọt.

Mẹ à, bữa cơm chiều nay
mẹ ăn phần con nửa bát.
Mẹ cười cho chúng con vui
đêm đêm cháu hát
bài ca yêu thương dành tặng mẹ suốt đời.

ĐỖ HUY CHÍ

Bí mật của đôi mươi

Em nhớ không ngày ấy đôi mươi
Anh đã thìa lia mình trên mặt nước
Em kiêu hãnh, anh đổ em bắt được
Những ngân rung vết xước heo may

Em nhớ không phía ấy mây bay
Trắng như thế thì còn gì không trắng!
Em với tay làm cong vệt nắng
Trên bụi tằm xuân vắng vắng tiếng hồng

Em nhớ không và em có nhớ không
Ta đã giữ tên nhau làm điều bí mật
Qua năm tháng, qua những gì còn - mất
Rồi một hôm em sẽ giết mình thôi...!

Minh họa: ĐỨC TRẦN

DIỄM MY

Bóng mẹ nơi hiền

Con về qua lối hàng tre
Nghe hương bếp cũ vọng về tuổi thơ
Vườn xưa lá rụng lơ thơ
Ngõ quê rêu phủ giấc mơ năm nào.

Mẹ ngồi tựa cửa nhìn sao
Mắt mòn theo gió, lệ trào theo mây
Mái đầu sương trắng phau phai
Run run tay nhặt thảng ngày rụng rơi.

Con đi biệt phương trời
Chưa kịp hong lại nụ cười mẹ xưa
Lưng còng gánh cả nắng mưa
Câu ru năm cũ vẫn chưa nhạt dần.

Giờ con trở lại bến sân
Nghe trong mỗi tiếng gà ngân dáng người
Mẹ cười... giọt nắng rơi rơi
Thấm vào áo mẹ, rạn gối mắt con.

Ước chi náu được hoàng hôn
Cho con cài lại mái hồn gió sương
Bàn tay run khê tổ tượng
Vuốt lên tóc mẹ ngàn thương vô òa.

Con về, quỳ giữa chiếu hoa
Nghe hương đất mẹ thấm qua da mình
Một đời tảo tần lặng thình
Nâng con bằng cả bình minh cuộc đời.

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

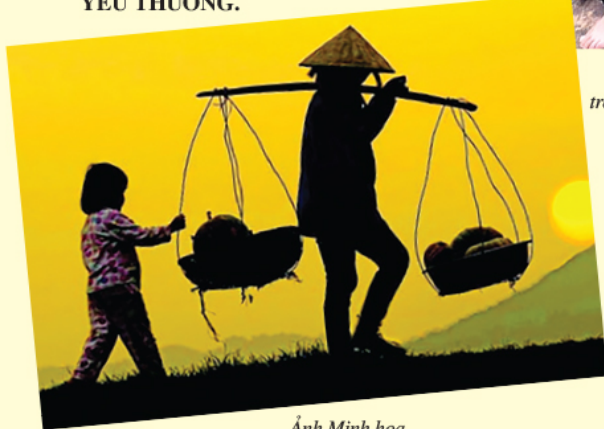
Chan chứa yêu thương

■ DUY ANH

TRONG KHO TÀNG CA DAO DÂN CA VIỆT NAM, TÌNH MẸ LÀ MỘT CHỦ ĐỀ PHỔ BIẾN, THIÊNG LIÊNG VÀ BỀN VỮNG NHẤT. QUA BAO THẾ HỆ, NGƯỜI MẸ HIỆN LÊN NHƯ BIỂU TƯỢNG CỦA SỰ HY SINH, BAO DUNG VÀ LÒNG NHÂN HẬU, CHAN CHỨA YÊU THƯƠNG.

Tình mẹ nâng đỡ con khi còn nhỏ và trên mỗi bước đường đời.

Ảnh Minh họa.

TÌNH mẹ trong ca dao trước hết được thể hiện qua công ơn sinh thành, dưỡng dục. Người Việt ví công cha nghĩa mẹ bằng những hình ảnh tự nhiên mà vĩ đại:

*"Công cha như núi Thái Sơn,
Nghĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra."*

Câu ca giản dị mà chứa đựng đạo lý sâu xa: công cha cao như núi, nghĩa mẹ như nước nguồn - bao la, bất tận. Trong cuộc sống lao động lam lũ, mẹ là người gánh vác, hy sinh lặng thầm cho con:

*"Mẹ già như chuối chín cây,
Gió lay mẹ rụng, con mới
mở côi."*

Nỗi xót xa ấy nhắc nhở con người phải biết trân trọng, hiếu thảo khi mẹ còn trên đời.

Nhắc đến ca dao về mẹ, có những đúc kết sâu sắc đến ám ảnh:

*"Mở côi cha ăn cơm với cá
Mở côi mẹ lết lá mà nằm"*

Hay:

*"Mất cha ăn cơm với cá
Mất mẹ liếm lá ngoài đường"*

Ấm ảnh bởi soi chiếu vào thực tiễn cuộc sống, thấy rất thuyết phục. Câu ca không nhằm làm mờ nhạt vai trò người cha, cũng không nhằm phân biệt, so sánh tình thương cha - con, mẹ - con mà đã lột tả

rất chính xác và tinh tế những vấn đề về giới giữa cha và mẹ. Nếu như người cha với thân dài vai rộng, sẽ là điểm tựa cho con khi cần sức khỏe, cần mạnh mẽ; thì mẹ với sự tảo tần, khéo léo luôn chăm lo cho con từng miếng ăn giấc ngủ hàng ngày. Mẹ sẵn sàng "Ăn cá mút xương, ăn mắm mút dòi" để dành phần cơm ngon cá ngọt cho con. Câu ca còn như gián tiếp nói rằng, người mẹ có thể làm được tất cả các công việc của một người đàn ông (nếu lỡ con mồ côi cha) nhưng người cha không thể làm tất cả những công việc của một người phụ nữ nếu lỡ con mồ côi mẹ.

Còn rất nhiều những câu ca dao ca ngợi đức hy sinh, sự dịu dàng mềm mỏng, chịu thương chịu khó, lao tâm lao lực của người mẹ như:

*"Gió mùa Thu mẹ ru con
ngủ/Năm canh chày thức đủ
vừa năm", "Nuôi con chẳng
quần chi thân/Chỗ ướt mẹ nằm
chỗ ráo con lăn".* Hoặc *"Con
ho ngục mẹ tan tành/Con sốt
lòng mẹ như bình nước sôi"...*

Cho thấy người mẹ luôn chan chứa tình thương bao la ấm áp đầy hy sinh, luôn khiến người con lâng lâng cảm động, rung rưng muốn khóc trước tình mẹ.

Tình yêu ấy không chỉ nâng đỡ con khi còn nhỏ, mà còn nâng đỡ con trên mỗi bước đường đời:

*"Vĩ dầu cầu ván đóng
đình/Cầu tre lắt léo gập
ghềnh khó đi/Khó đi mẹ dắt
con đi/Con đi trường học mẹ
đi trường đời".*

Khiến cho lòng con cũng cất lên những câu ca chan chứa tình yêu với mẹ: *Dù đi trăm núi nghìn sông/Cũng không ra khỏi tấm lòng mẹ tôi, hoặc Mẹ hiền như thể trăng sao/Một mai trắng lặn đất trời lung lay...*

Không chỉ ở miền xuôi, trong các dân tộc miền núi phía Bắc cũng có nhiều câu ca về tình mẹ diễn tả bằng những hình ảnh đậm chất núi rừng: *"Mẹ thương con như trăng đầy tháng/Con nhớ mẹ như sao nhớ trăng", "Mẹ nuôi con bằng bát cơm chan mồ hôi/Con lớn khôn đừng quên dòng sữa mẹ", "Núi cao không bằng công mẹ/Suối dài không bằng nghĩa cha".*

Những câu ca ấy mộc mạc mà thấm thía, cho thấy tình mẹ con là sợi dây gắn kết bền chặt giữa người với người, với quê hương, với thiên nhiên.

Mỗi câu ca dao về mẹ luôn là khúc hát của lòng nhân ái, là đạo hiếu làm người. Dẫu thời gian trôi, tiếng ru của mẹ vẫn vang vọng, nhắc nhở mỗi người con: còn mẹ là còn hạnh phúc, là còn quê hương trong tim.

Hơn hết, đọc ca dao về mẹ giúp ta tạm khép lại cánh cửa bon chen, bụi bặm, để được đắm mình trong một thế giới bình yên, ấm áp, chan chứa yêu thương ■

XEM GÌ Ở ĐÂU?

Trong hai ngày cuối tuần 17 và 18 tháng 10 năm 2025, khán giả Tuyên Quang sẽ có nhiều sự lựa chọn những bộ phim truyền hình đặc sắc trên kênh TTV và tại rạp Lotte Tuyên Quang.

TTV Tuyên Quang

- 08h00: Bắc Ba Phi.
- 10h30: Sông đón trăng lên.
- 13h00: Mặt trái sự thật.
- 18h00: Đuổi theo bóng hình.
- 21h15: Ngã rẽ số phận.
- 22h20: Người giàu cũng khóc.

Lotte Tuyên Quang

- TEE YOD: Quý ăn tạng - Phần 3 (16 tuổi trở lên): 11h15, 15h50, 20h30.
- Cục vàng của ngoại (13 tuổi trở lên): 9h, 10h, 11h20, 12h20, 13h40, 14h40, 16h, 17h, 19h20.

- Từ chiến trên không (16 tuổi trở lên): 1h30, 18h.

- Năm của anh, ngày của em (13 tuổi trở lên): 9h, 11h15, 13h30, 15h45, 18h, 20h20.

- Cậu bé cá heo và bí mật 7 Đại Dương (mọi lứa tuổi): 9h10, 18h20.

CẢNH TRỰC (Tổng hợp)

◀ Poster phim:

Cậu bé cá heo và bí mật 7 Đại Dương.

NHỊP CẦU NHÂN ÁI

Trên 97 triệu đồng hỗ trợ

chị Hoàng Thị Kiều và cháu Giàng Trần Hưng

■ MINH THỦY

Báo và Phát thanh, truyền hình Tuyên Quang tặng quà cho gia đình chị Hoàng Thị Kiều và cháu Giàng Trần Hưng, thôn Đình, xã Hùng Lợi.

CHUYÊN mục "Nhịp cầu Nhân ái" - Báo Tuyên Quang ngày 24-9-2025 có đăng thông tin "Xót thương cậu học trò dân tộc Mông chăm mẹ bệnh ung thư giai đoạn cuối". Đến nay, chị Hoàng Thị Kiều và cháu Giàng Trần Hưng, xã Hùng Lợi đã nhận được sự hỗ trợ của các cơ quan, ban, ngành, nhà hảo tâm trong và ngoài tỉnh số tiền trên 97 triệu đồng.

Theo đó, qua chuyên mục "Nhịp cầu Nhân ái" và Facebook cá nhân phóng viên Minh Thủy kêu gọi hỗ trợ được số tiền 57 triệu đồng; trong đó, Công ty Cổ phần Khách sạn Viên Châu, phường An Tường hỗ trợ 1 triệu đồng; Ban trị sự Giáo hội Phật giáo Việt Nam tỉnh Tuyên Quang 5 triệu đồng; tập thể cán bộ, giáo viên và phụ huynh học sinh Trường Phổ thông Dân tộc bán trú THCS Hùng Lợi hỗ trợ 5 triệu đồng; anh Long Xuân Chiến, chủ Kênh Youtube Đông Bắc quê tôi hỗ trợ gần 10 triệu đồng; anh Hoàng Ngọc Thứ, Trưởng ban Đầu tư và Xây dựng Tập đoàn CHARMVIT tại Hà Nội hỗ trợ 20 triệu đồng; nhà hảo tâm tỉnh Tuyên Quang hỗ trợ 5 triệu đồng.

Số tiền này sẽ được Báo và Phát thanh, truyền hình Tuyên Quang và các nhà từ thiện trao gửi lại cho anh Long Xuân Chiến, chủ Kênh Youtube - Đông Bắc quê tôi để giúp xây dựng mới ngôi nhà cho gia đình chị Hoàng Thị Kiều và cháu Giàng Trần Hưng trong thời gian tới.

Báo và Phát thanh, truyền hình Tuyên Quang xin chân thành cảm ơn các cơ quan, đơn vị, nhà hảo tâm trên mọi miền đất nước đã chung tay giúp đỡ gia đình chị Hoàng Thị Kiều và cháu Giàng Trần Hưng.

Thấp lên hy vọng

Cơn bão đi qua để lại mát mát, nhưng không thể xóa nhòa đi lòng nhân ái. Giữa phong ba, hàng loạt việc tử tế nhỏ bé đã trở thành ngọn lửa thấp lên hy vọng.

Trả lại tiền, vàng nhặt được trong lũ

6 chiếc nhẫn vàng và tiền mặt anh La Trung Kiên, 31 tuổi, tổ 16, phường Phan Đình Phùng (Thái Nguyên) nhặt được.

ANH La Trung Kiên, 31 tuổi, phường Phan Đình Phùng (Thái Nguyên) trong lúc vượt lũ về nhà hôm 8/10, nhặt được túi xách có tiền và vàng nên tìm cách trả lại người mất.

Đại úy Nguyễn Văn Khánh, cán bộ công an phường cho biết khi kiểm tra trong túi có hơn 60 triệu đồng tiền mặt, 6 nhẫn vàng (tương đương 6 chỉ vàng) và một thẻ bảo hiểm y tế. Tổng giá trị tài sản gần 150 triệu đồng. Từ thông tin trên thẻ bảo hiểm, công an phường đã tra cứu và xác định được chủ nhân và mời đến nhận lại tài sản.

Chị T. chủ nhân chiếc túi bị mất xúc động: "Tôi đã nghĩ chắc chắn mất rồi. Khi Công an gọi điện báo có người nhặt được, tôi không tin nổi. Thật sự rất biết ơn anh Kiên", chị T. chia sẻ.

Anh Kiên cho biết, đợt lũ vừa qua khiến gia đình anh thiệt hại nặng nề, ước tính khoảng 1 tỷ đồng. "Nhưng giữa lúc thiên tai mất mát này, càng cần đùm bọc, giúp đỡ lẫn nhau" anh nói.

Nhiều xe đầu kéo giúp dân vượt nước ngập

TRÊN tuyến Quốc lộ 1 đoạn qua địa bàn huyện Hữu Lũng (cũ), tỉnh Lạng Sơn có nhiều điểm ngập sâu, gây khó khăn trong việc lưu thông đi lại của người dân. Nhiều tài xế xe đầu kéo đã chủ động chờ phương tiện của người dân vượt qua điểm bị ngập. Hình ảnh những chiếc xe đầu kéo chờ hơn chục chiếc xe máy của bà con Nhân dân qua vùng nước sâu đã thu hút sự chú ý của nhiều người.

Tài xế Đường Văn Thịnh chạy xe đầu kéo tuyến Hà Nội - Cửa khẩu Quốc tế Hữu Nghị chia sẻ: "Khi đi qua Quốc lộ 1A, thấy rất đông người đi xe máy đứng chờ vì không thể vượt qua điểm ngập, tôi liền nghĩ để mọi người đưa xe lên rơ-moóc, chờ qua đoạn nước sâu".

Nhiều người dân cho biết, anh Thịnh đã tình nguyện chở xe máy qua ba điểm ngập liên tiếp với tổng chiều dài hơn 11 km.

Các phương tiện xe máy được kéo lên xe đầu kéo để vượt qua các điểm ngập úng tại Lạng Sơn.

Những chuyến xe hướng về miền Bắc

TRÊN cao tốc qua miền Trung, những ngày này liên tục bắt gặp các chuyến xe cấm còi, treo băng rôn đỏ tươi "Hướng về miền Bắc". Những chiếc xe này từ các tỉnh thành miền Trung, miền Nam chở theo một khối lượng lớn hàng cứu trợ đến với đồng bào lũ lụt.

Đại diện Trung tâm khai thác vận hành đường cao tốc Đà Nẵng - Quảng Ngãi cho hay gần một tuần qua có rất nhiều xe chở hàng cứu trợ lưu thông trên tuyến. Sau khi kiểm tra đúng hàng hóa cứu trợ, các xe này được miễn thu phí, tiếp tục hành trình.

Theo thông tin, Hội Chữ thập đỏ tỉnh Lâm Đồng đã kết nối nhiều chuyến xe thiện nguyện đến

Lạng Sơn, Thái Nguyên... từ đây cho đến 27/10. Những tám lòng hảo tâm đã đóng góp được 1.000 thùng mì, 5 tấn gạo, 3,5 tấn rau củ, 500 thùng nước, 3.000 ổ bánh mì sấy khô...

Chị Lệ Hà (36 tuổi, Đà Nẵng) bày tỏ rất xúc động khi gặp từng chuyến xe vượt cả ngàn km đến với người dân vùng lũ. "Tôi đi trên cao tốc từ Quảng Trị vào Đà Nẵng, gặp hơn 10 chiếc xe chở hàng cứu trợ ra Bắc, thật sự rất ấm lòng vì sự đùm bọc, đoàn kết của người dân trong cả nước", chị chia sẻ.

ĐỨC HẢI
(Tổng hợp)

TẢN VĂN

Vẫn còn mùa trăng

■ HOA NGUYỄN

Minh họa: XUÂN ĐỨC

MÙA thu đến cùng những cơn gió hanh hao, hương cơm mới thoảng qua những con phố nhỏ, tỏa ngát trên khắp mọi miền quê. Thế nhưng, trong những ngày thu trong veo này, nhiều miền quê vẫn còn ngập trong bùn nước. Những cơn lũ dữ dội ngày qua đã nhấn chìm bao mái nhà, vùi lấp những con đường thân thuộc. Ở đâu đó, có những em nhỏ phải sống tạm bợ trong căn lều dựng vội. Bàn Mả Lầu A, xã Lũng Cú, Đồng Văn đã một tuần nay, người dân mới được ăn bát cơm trắng, món đậu phụ rim nước mắm đậm tình người, tình quê. Bàn hôm nay thiếu vắng mất bốn người. Một người vẫn còn nằm sâu dưới lớp đất đá vùi lấp. Nước mắt chan cơm ngậm ngùi nỗi đau. Những đứa trẻ quên cơn đói, mong được đến trường gặp lại thầy cô và bạn bè...

Ngoài kia, giữa chông chênh núi rừng, vàng trắng tháng Tám vẫn dịu dàng. Ánh sáng trầm lặng dội trên những nương ngô dập nát. Ánh trăng như muốn sẻ chia nỗi mất mát của con người. Trong sâu thẳm ánh trăng ấy vẫn le lói niềm tin, đất trời rồi sẽ yên ả và tiếng cười trẻ thơ lại vang lên trong đêm rằm trọn vẹn.

Thấm nỗi đau ấy, khắp nơi trên đất Việt lại dấy lên những tấm lòng thơm thảo, sẻ chia cùng cộng đồng. Từng chuyến xe cứu trợ, vượt hàng trăm cây số quanh co,

mang theo yêu thương, gieo vào đất đá sự sẻ chia và đùm bọc. Những bao gạo trắng ngần cùng những chăn ấm, nước uống và cả những hộp bánh Trung thu ngọt ngào. Trong ánh trăng lấp lánh mặt nước lũ, thanh niên tình nguyện, những doanh nhân và nhà hảo tâm cùng chung tay tạo lên niềm cổ vũ khích lệ ấm áp cho bọn trẻ. Những đôi mắt trẻ thơ ánh lên dưới ánh trăng mờ tỏ. Tiếng cười hồn nhiên xua đi nỗi buồn của ngày lũ. Trăng Trung thu năm nay, vì thế, không chỉ là biểu tượng của đoàn viên, mà còn là ánh trăng của tình người, soi sáng những nghĩa cử đẹp, những trái tim biết yêu thương và cùng nhau gìn giữ niềm tin vào cuộc sống.

Dẫu mưa lũ đã cuốn đi bao mái nhà, ruộng nương và cả những ngôi trường thân yêu nơi lũ trẻ từng ríu rít mỗi sớm mai, nhưng không thể cuốn trôi tình người. Bởi chính trong gian khó, những tấm lòng nhân ái lại tỏa sáng, mang đến hơi ấm và niềm tin. Sự sẻ chia ấy mang đến một mùa trăng vẫn sáng. Trăng thu vẫn tròn vành vạnh trong mắt những đứa trẻ. Ánh trăng ấy không chỉ là món quà của thiên nhiên, mà còn là biểu tượng của tình thương, của niềm hy vọng, sau mưa giông, trời lại sáng; sau mất mát, con người lại nắm tay nhau tạo nên những mùa trăng bình yên.

Sơn nữ và ruộng bậc thang Thông Nguyên.

Vẻ đẹp đầy sức sống của thiếu nữ Khâu Tràng.

Thiếu nữ Nà Tông, xã Thượng Lâm vui hội Lồng Tồng.

Thiếu nữ miền sơn cước

■ Phóng sự ảnh: LÊ DUY

Đến với Tuyên Quang, du khách không chỉ say đắm trước khung cảnh núi rừng hùng vĩ, những thửa ruộng bậc thang mềm mại, mà còn bị cuốn hút bởi vẻ đẹp thuần khiết, rạng ngời của những cô gái vùng cao. Khoác lên mình những bộ trang phục thổ cẩm rực rỡ sắc màu - từ sắc chàm người Tày, nét hoa văn tinh xảo của người Dao, đến sự duyên dáng của người Mông..., mỗi thiếu nữ là một đóa hoa núi rừng, mang trong mình nét duyên dáng rất riêng biệt, luôn khiến du khách ngán ngời tìm về.

Sơn nữ Tuyên Quang rạng rỡ với mùa vàng Hồng Thái.

MÓN NGON CUỐI TUẦN

Bữa cơm gia đình

■ HOÀNG ANH

Mỗi ngày trôi qua, bữa cơm gia đình không chỉ là lúc nạp năng lượng mà còn là khoảnh khắc gắn kết yêu thương. Dù bận rộn công việc hay cuộc sống hối hả, một mâm cơm ấm cúng với những món ăn quen thuộc, đậm đà hương vị quê nhà luôn là điều mà ai cũng mong chờ.

GÀ RANG GỪNG

Món mặn chủ đạo, thay vì cầu kỳ, ta tìm về sự ấm áp, quen thuộc. Gà rang gừng là món ăn như thế. Thịt gà ta săn chắc, được tẩm ướp đậm đà, rang trên lửa lớn cho đến khi lớp da ngả màu vàng cánh gián. Ăn miếng thịt gà thơm lừng

cùng vài lát gừng cay nhẹ, ta cảm nhận được hơi ấm lan tỏa, rất phù hợp với không khí se lạnh.

ĐẬU PHỤ SỐT CÀ CHUA

Món đậu phụ nhồi thịt sốt cà chua là lựa chọn tuyệt vời cho mọi lứa tuổi. Từng miếng đậu vàng ươm, được nhồi nhân thịt mộc nhĩ nấm hương, thấm đẫm trong lớp sốt cà chua đỏ tươi, óng ánh sẽ đánh thức vị giác của các thành viên. Vị ngọt tự nhiên của thịt và vị chua thanh của cà chua quyện vào nhau, vừa cung cấp vitamin, cân bằng cho tổng thể bữa ăn.

▲ Đậu phụ sốt cà chua.

Gà rang gừng

CANH SUON NẤU MĂNG

Bát canh là yếu tố điều hòa khí vị, không thể thiếu trên mâm cơm. Tùy theo mùa,

hương vị bát canh mang đến sự khác biệt. Trong không khí của mùa Thu mát lạnh, một bát canh sườn nấu măng mang

đến sự ấm cúng. Nước dùng ngọt xương, miếng măng khô mang theo hương vị đồng nội, như một lời chúc sức khỏe và sự bền bỉ.

SU SU LUỘC

Món rau xanh phải thật mộc mạc để cân bằng vị đậm đà của các món chính. Quả su su luộc ngọt tự nhiên, chấm cùng muối vừng dân dã là sự trở về với những điều giản dị, thuần khiết.

Bữa cơm gia đình, dù đơn sơ hay cầu kỳ, vẫn luôn là sợi dây vô hình gắn kết mỗi thành viên. Chúng ta hãy trân trọng từng khoảnh khắc sum vầy bên mâm cơm, bởi đó chính là gia vị ngọt ngào nhất của cuộc sống.